

Gemeente
Woudenberg

RAADSVOORSTEL 2025

**Datum
voorstel:**

Registratiekenmerk: Z.348576
Raadsvergadering van: 24 april 2025
Vergadering Commissie van: 8 april 2025
Portefeuillehouder: H.J. Molenaar
Behandelend ambtenaar: [REDACTED]

Onderwerp/ voorstel: krediet Omgevingsvisie

Aan de Raad.

Voorstel

Wij stellen u voor om:

- In te stemmen met het beschikbaar stellen van € 105.000, - ten behoeve van het laten opstellen van een Omgevingsvisie met PlanMER voor Woudenberg;
- Het krediet te dekken uit de reserve Omgevingsplannen en visie.
- Kennis te nemen van het Plan van Aanpak Omgevingsvisie Woudenberg 2040/2050.

Inleiding

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Deze wet vereist dat iedere gemeente in Nederland, uiterlijk 1 januari 2028, een Omgevingsvisie heeft vastgesteld. Wij willen gaan starten met het opstellen van de Omgevingsvisie. Intern hebben wij niet de kennis en capaciteit om een gedegen visie op te stellen. Er zal hiervoor een bureau moeten worden ingehuurd, die ons als gemeente ondersteunt met het opstellen van een visie die past bij Woudenberg.

De reserve Omgevingsplannen en visie is opgebouwd om de kosten van dit soort producten te dekken. Wij stellen u hierbij voor om uit deze reserve een krediet beschikbaar te stellen voor het laten opstellen van de Omgevingsvisie met indien noodzakelijk een PlanMER.

Beoogd resultaat

Het doel is een Omgevingsvisie op te stellen voor het grondgebied van de gehele gemeente Woudenberg. De Omgevingsvisie is het fundament voor een integrale visie voor de fysieke leefomgeving van Woudenberg en biedt daarmee richting voor beleid, programma's en projecten binnen de gemeente.

Kader

Omgevingswet, Nationale Omgevingsvisie (NOVI), Provinciale Omgevingsvisie (POVI).

Argumenten

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Deze wet vereist dat iedere gemeente in Nederland, uiterlijk in 1 januari 2028, een Omgevingsvisie heeft vastgesteld. De Omgevingsvisie is een strategisch instrument en bevat het lange termijnbeleid van een gemeente voor het gehele fysieke domein. De Omgevingsvisie is te zien als de opvolger van de Structuurvisie 2013, maar met een veel bredere inhoud.

Een Omgevingsvisie is meer dan een verplicht document; het is een strategische en duurzame leidraad voor de toekomst van onze gemeente. De visie maakt keuzes die bijdragen aan een leefbare en duurzame omgeving, met aandacht voor zowel de belangen van de inwoners en ondernemers als de uitdagingen van de toekomst.

Een Omgevingsvisie gaat in op de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed. Ook wordt beschreven hoe we onze samenleving veilig en gezond houden, daarmee is dus ook sprake van aandacht voor de sociale samenhang en structuur van de gemeente. In de Omgevingsvisie willen wij een integrale afweging tot stand brengen van ruimtelijke vraagstukken, duurzaamheid en leefbaarheid.

Door al deze verschillende beleidsdoelen in één visiedocument samen te brengen, wordt versnippering voorkomen en ontstaat een duidelijk toekomstbeeld. Dit leidt niet alleen tot een evenwichtige en integrale ontwikkeling van de gemeente, maar maakt ook de besluitvorming efficiënter.

Betrokkenheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties hierbij is essentieel. Door hen actief te betrekken bij het opstellen van de visie ontstaan plannen die beter aansluiten bij de wensen en behoeften van de samenleving en wordt het draagvlak vergroot.

In de bijlage vind u het door het college vastgestelde plan van aanpak om te komen tot een Omgevingsvisie. Het plan van aanpak geeft inzicht in het doel en de wettelijke eisen van een Omgevingsvisie en het toont de projectstappen om tot deze visie te komen. Ook bevat het de uitgangspunten voor een op te stellen Omgevingsvisie en daarmee vormt dit plan van aanpak direct de basis voor de aanbesteding. Het plan van aanpak geeft ten slotte inzicht in de inrichting van de gemeentelijke projectorganisatie en de rol van de gemeenteraad.

Het verzoek om krediet is opgebouwd uit de volgende activiteiten:

- Het proces om te komen tot een Omgevingsvisie, door inhuur van een deskundig bureau, die het hele planproces begeleidt, zorgdraagt voor de uitvoering van passende participatie en de Omgevingsvisie opstelt.
- Nader onderzoek, daar waar kennis of actuele gegevens ontbreken. In de periode van de nota van uitgangspunten zal blijken welke nadere onderzoeken nodig zijn.
- Het proces van PlanMER. Voor een goede beoordeling van toekomstige ontwikkellocaties en de voorbereiding van het Warmteprogramma kan een PlanMER verplicht dan wel wenselijk zijn, in het proces zal duidelijk worden of dit onderdeel van het project wordt.
- De ambtelijke uren. Dit proces is dermate tijdsintensief dat wij op onderdelen tijd van medewerkers vrij moeten maken van hun reguliere taken en daarvoor extern zullen moeten inhuren. Op basis van de methodiek van onze begroting worden hier ook uren voor geraamd en krediet voor gevraagd. Gelijktijdig zal de Omgevingsvisie een vervanging zijn van (toekomstig) sectoraal beleid, wat op termijn dus kosten zal besparen. Het gevraagde krediet bevat daarmee niet de volledige inzet die nodig is voor het opstellen van de Omgevingsvisie.

Kanttekeningen en risico's

Het opstellen van een Omgevingsvisie is een complex traject. De risico's bevinden zich met name in de onderdelen tijd en complexiteit, door de diversiteit in beleidsterreinen en

onzekerheid over (toekomstige) wetgeving waarbinnen een integrale afweging gemaakt moet worden. Door het college van burgemeester en wethouders is besloten aan het project prioriteit toe te kennen. Ondanks het streven naar een kort, maar uitgebreid proces voor de Omgevingsvisie, zal dit project invloed hebben op de werkbelasting van betrokken medewerkers en zal mogelijk vragen om herprioritering van werkzaamheden.

De uitkomsten van de diverse reeds lopende (sectorale) onderzoeken, zoals sportaccommodaties, mobiliteit, vitaal Woudenberg, toekomst agrarische bouwvlakken, kerntakendiscussie vormen input voor de Omgevingsvisie. Het proces van de Omgevingsvisie biedt om de integrale ontwikkelrichting van Woudenberg opnieuw te bezien en daar langjarig voordeel van te hebben en ad-hoc keuzes en -beleid te verminderen.

Tijdens de periode van ontwikkeling van de visie zullen de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 plaats vinden. Door een goede planning van documenten, zal voorkomen worden dat dit tot vertraging zal leiden. De voorbereiding en vaststelling van de Nota van Uitgangspunten zal plaatsvinden in deze raadsperiode, besluitvorming/keuzes worden pas voorzien in de volgende college- en raadsperiode.

De systematiek van de Omgevingswet die uitgaat van Omgevingsvisie, Omgevingsplan en sectorale programma's heeft tot gevolg dat er in de toekomst minder beleidsstukken aan de raad voorgelegd zullen worden. De vaststelling van deze programma's zijn onder de Omgevingswet namelijk een bevoegdheid van het college. Wij gaan tijdens het proces van de Omgevingsvisie graag met uw raad in gesprek om te bezien wat het werken met programma's betekent voor de raad en welke werkwijze van werken met programma's past bij Woudenberg. Ondanks het feit dat sommige programma's verplicht zijn, blijft een lokale werkwijze mogelijk waarbij de raad regelmatig kaders evalueert en bijstelt.

Maatschappelijk draagvlak

Inclusie

Uitgangspunt is een Omgevingsvisie voor iedereen. Inclusie wordt bevorderd door participatie van bewoners en organisaties, waardoor iedereen een stem krijgt. Daarnaast heeft de Omgevingsvisie als doel een veilige en gezonde leefomgeving, waarin iedereen kan meedoen en zich thuis voelt.

Duurzaamheid

De Omgevingsvisie biedt de basis voor een duurzame samenleving. Juridisch om de basis te bieden aan het verplichte warmteprogramma (opvolger Warmte transitievisie). Maar ook om in de integrale afweging van milieu, mobiliteit, economie en sociale aspecten, de belangen van klimaatadaptatie, de energietransitie en duurzaam ruimtegebruik een plek te geven. De Omgevingsvisie is een integraal beleidsdocument waarin de lange termijnvisie wordt vastgelegd, wat zorgt voor een strategische en structurele verankering van duurzaamheid in de leefomgeving.

Participatie

Bij het opstellen van de Omgevingsvisie, zullen de uitgangspunten van het (nieuwe) participatiebeleid, de eisen van de Omgevingswet en de Participatiewijzer Ruimtelijke plannen worden toegepast. Samen met het bureau dat wordt ingehuurd, wordt voor de participatie een concreet plan opgezet en uitgewerkt. Er is hierbij speciale aandacht aan de groep jongeren over op welke wijze zij betrokken kunnen worden bij het participatie traject. De participatie is gericht op alle inwoners, bedrijven, verenigingen, maatschappelijke organisaties en stakeholders bij verschillende fasen van het project. Gezien de vele lopende beleidstrajecten in 2025 met daarin participatie en de kerntakendiscussie wordt in samenspraak bezien wat een bij dit product passende participatie opzet is.

Financiële consequenties

op juistheid beoordeeld door

De kosten voor het opstellen van een omgevingsvisie (inclusief planMER) worden geschat op € 105.000 en is al volgt opgebouwd:

Geraamd krediet Omgevingsvisie	Uitgaven
Opstellen omgevingsvisie (extern bureau)	€ 80.000
Kosten plan-milieueffectrapport (planMER)	€ 15.000
Overige kosten (w.o. ambtelijk uren)	€ 10.000
Totaal	€ 105.000

De financiële consequenties voor 2025 zijn als volgt:

LET OP!!! dit voorstel wordt niet (volledig) gedekt uit de reguliere begroting

	Voorstel	Begroet	Verschil	Gevolg budget	Naam Product
Uitgaven	€ 105.000	€ 0	€ 105.000	extra uitgaven	Omgevingsvisie
inkomsten			€ 0	minder inkomsten	
Totaal	-€ 105.000	€ 0	-€ 105.000	tekort op begroting	

- Bovengenoemde bedragen betreffen incidentele uitgaven.
- Bovengenoemd totaal verschil wordt aan de raad bekend gemaakt via dit raadsvoorstel en financieel verwerkt in de voorjaarsrapportage 2025.
- Het voorstel is dit te dekken uit de reserve omgevingsplan en visie.

Toelichting:

Voor het opstellen van een Omgevingsvisie is nog geen budget beschikbaar gesteld, wel wordt jaarlijks de reserve Omgevingsplan en visie, via structureel budget in de begroting, gevuld ten behoeve van deze verplichte producten. Omdat een Omgevingsvisie een nieuw product is, hebben wij op dit moment nog geen zekerheid een PlanMER wel of niet noodzakelijk is. In de kredietaanvraag van € 105.000 houden we hier wel rekening mee. Wij gaan ervan uit dat voldoende gegevens beschikbaar zijn om een Omgevingsvisie te kunnen opstellen. Bij het opstellen van de Nota van Uitgangspunten kan blijken dat nader onderzoek op onderdelen nodig zijn, die geen onderdeel zijn van de PlanMER. Als dat het geval is zal aanvullend krediet nodig zijn. Per 1 januari 2025 is € 160.000 beschikbaar in de reserve omgevingsplannen en -visie.

In de loop van het proces ontstane positieve en negatieve ontwikkelingen zullen via de voor- of na jaarrapportage worden gemeld en worden gedekt uit deze reserve.

Aanpak/uitvoering

Na beschikbaarstelling van het krediet kan opdracht verleend worden aan een deskundig bureau. Uitgaande van het beschikbare krediet in april 2025, verwachten wij in de tweede helft van 2026 de Omgevingsvisie ter vaststelling aan de raad te kunnen aanbieden. Deze planning is mede afhankelijk van de tijd die nodig is voor de eventuele opstelling van een PlanMER. Wij verwachten dat in het najaar van 2025 de eerste participatieronde zal plaatsvinden en in het tweede kwartaal van 2026 de periode van overleg en reactie op het concept van de Omgevingsvisie.

Vaststelling van de nota van uitgangspunten verwachten wij eind 2025/begin 2026.

Wij nodigen de gemeenteraad uit om voor het proces van Omgevingsvisie te gaan werken met een raadsbegeleidingscommissie.

Communicatie

Formele publicatie zal plaatsvinden op het moment dat samen met het bureau gestart wordt met het proces om te komen tot een Omgevingsvisie.

Bijlage(n)

D.nummer	Documentnaam	Geheimhouding	Actieve openbaarmaking
D 290720 D 291808	Raadsbesluit College besluit Plan van aanpak		

Burgemeester en wethouders van Woudenberg

Z. Van den Boogaard
Waarnemend secretaris

M. Jansen-van Harten
burgemeester